

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Decizie tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.

SECȚIA A CINCEA

DECIZIE

Cererea nr. 13114/22
Gheorghe STRĂISTEANU și Natalia STRAISTEAN
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită la 21 noiembrie 2024 într-un Comitet format din:

Katerina Šimáčková, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Mykola Gnatovskyy, *judcători*,

și Viktoriya Maradudina, *Grefier adjunct interimar al Secției*,

Având în vedere cererea sus-menționată, depusă la 31 ianuarie 2022,

Având în vedere declarația Guvernului reclamat prin care invită Curtea să radieze o parte din cerere de pe rol în privința primului reclamant și observațiile prin care propune să declare inadmisibilă partea rămasă din cerere în privința celei de-a doua reclamante, precum și observațiile prezentate în replică,

După deliberare, pronunță următoarea decizie:

FAPTELE ȘI PROCEDURA

Lista reclamanților poate fi găsită în tabelul anexat.

Plângerile reclamanților în baza Articolelor 6 și 13 din Convenție (durata excesivă a acțiunii civile în cauza penală și lipsa unui recurs efectiv în această privință) au fost comunicate Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”).

La 9 septembrie 2006, în baza plângerilor depuse de către reclamanți, procuratura a inițiat două cauze penale împotriva unui terț care, prin înșelăciune și abuz de încredere, a obținut de la primul reclamant bunuri materiale în valoare de 88.320 MDL (aproximativ 4.400 EUR). Cauza respectivă a fost trimisă de trei ori în fața instanțelor pentru reexaminare.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Reclamanții au introdus o acțiune în despăgubire în baza Legii nr. 87/2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Printr-o hotărâre din 9 aprilie 2019, instanța de fond a admis parțial cererea și a constatat încălcarea dreptului primului reclamant la examinarea în termen rezonabil a acțiunii sale civile în cadrul procesului penal, acordându-i suma de 10.000 MDL (aproximativ 500 EUR) cu titlu de prejudiciu moral.

În privința celei de-a doua reclamante, instanța de fond a constatat că ea avea calitatea de martor în cadrul procesului, și că, prin urmare, nu putea invoca o încălcare a dreptului său la o examinare rapidă a procesului. Cea de-a doua reclamantă nu a contestat această hotărâre. În urma apelului formulat de către Ministerul Justiției, Curtea de Apel a casat hotărârea primei instanțe și a respins acțiunea ca nefondată. În urma recursului formulat de către reclamanți, Curtea Supremă de Justiție a casat decizia emisă în apel și a trimis cauza spre reexaminare la Curtea de Apel, într-un alt complet judiciar.

Ulterior, Curtea de Apel a respins în mod integral cererea reclamanților. Printr-o decizie irevocabilă a Curții Supreme de Justiție din 20 octombrie 2021, recursul reclamanților a fost declarat inadmisibil, fără a li se acorda vreo despăgubire.

ÎN DREPT

În urma negocierilor de soluționare amiabilă, Guvernul a depus o declarație unilaterală doar în privința primului reclamant, solicitând Curții să radieze această parte a cererii de pe rol, în conformitate cu Articolul 37 § 1 (c) din Convenție. Pe de altă parte, în privința celei de-a doua reclamante, Guvernul a depus observații, susținând că, în această parte, cererea era inadmisibilă.

A. Primul reclamant

Guvernul a recunoscut durata excesivă a acțiunii civile în cadrul cauzei penale împotriva primului reclamant și absența unei căi de atac efective în dreptul intern în această privință. Guvernul s-a oferit să-i plătească reclamantului suma prevăzută în tabelul anexat, care va fi convertită în moneda Statului reclamat la rata aplicabilă la data transferului și va fi achitată în termen de trei luni de la data notificării deciziei Curții. În cazul neachitării sumei în termenul respectiv, Guvernul se angajează să o majoreze, de la expirarea acestei perioade și până la efectuarea plății, cu o dobândă egală cu rata minimă a facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană pe parcursul acestei perioade, majorată cu trei puncte procentuale. Plata va constitui soluționarea definitivă a cauzei.

Condițiile acestei declarații au fost transmise reclamantilor. Primul reclamant a informat Curtea că subscria fără rezerve la termenii declarației.

Curtea notează că, în prezenta cauză, cererea reclamantului de a fi atras în proces în calitate de parte civilă urmărea scopul de a obține repararea prejudiciului pe care considera că l-a suferit ca urmare a infracțiunii de care îl acuza pe terț. Prin urmare, aspectul civil al Articolului 6 § 1 este aplicabil procesului penal la care se alăturase reclamantul.

Curtea consideră că, deoarece primul reclamant a acceptat în mod expres termenii declarației prezentate de către Guvern, trebuie să se concluzioneze că părțile au ajuns la un acord de soluționare amiabilă în cauza menționată în tabelul anexat.

Prin urmare, Curtea ia act de acordul încheiat între părți. Ea consideră că acest acord se bazează pe respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție și prin Protocoalele sale, și nu vede niciun motiv pentru care ar trebui să continue examinarea cererii în cauză.

Având în vedere cele de mai sus, cererea trebuie radiată de pe rol în această parte.

B. Cea de-a doua reclamantă

În observațiile sale în această privință, Guvernul a solicitat ca această parte din cerere să fie declarată inadmisibilă, din motivul inaplicabilității Articolelor 6 și 13 din Convenție, deoarece cea de-a doua reclamantă nu fusese atrasă vreodată în calitate de parte civilă în procesul la nivel național, spre deosebire de primul reclamant, și că din dosar nu rezulta că ei i se oferise un asemenea statut în cadrul respectivului proces. Guvernul a observat în această privință că reclamanta fusese recunoscută doar în calitate de martor, fără ca ea să fi depus pretenții cu caracter civil în cadrul procesului penal la orice fază procesuală. În final, Guvernul a notat că cea de-a doua reclamantă nu contestase vreodată decizia instanțelor naționale referitoare la acordarea despăgubirilor, spre deosebire de primul reclamant.

Cea de-a doua reclamantă nu a fost de acord cu observațiile Guvernului cu privire la interpretarea statutului său în cadrul procesului penal.

Curtea reiterează că Articolul 6 se aplică, sub aspectul său civil, numai procedurilor în care persoana interesată își valorifică pretențiile sale de natură civilă, prin solicitarea, *inter alia*, a despăgubirilor și atât timp cât procesul penal este decisiv pentru dreptul civil la despăgubirile solicitate (*Nicolae Virgiliu Tănase v. România* [MC], nr. 41720/13, § 207, 25 iunie 2019).

În prezenta cauză, cea de-a doua reclamantă a acționat în calitate de martor pe tot parcursul procesului penal. Ea nu a inițiat vreodată o acțiune civilă și nu a formulat vreo pretenție civilă în cadrul procesului penal, motiv pentru care instanța de fond, atunci când a fost chemată să se pronunțe în cadrul procedurii de despăgubire, nu i-a acordat nicio compensație.

Prin urmare, trebuie să se concluzioneze că, în prezenta cauză, dispozițiile Articolului 6 din Convenție sunt inaplicabile. Din moment ce Articolul 6 nu este aplicabil prezentei cauze, nici Articolul 13 din Convenție nu este aplicabil.

Rezultă că această parte a cererii este incompatibilă *ratione materiae* cu dispozițiile Convenției, în sensul Articolului 35 § 3 (a), și trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 § 4.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Ia act de termenii declarației Guvernului reclamat cu privire la Articolele 6 și 13 din Convenție, și de modalitățile de asigurare a respectării angajamentelor astfel asumate;

Decide să radieze cererea de pe rol, în conformitate cu Articolul 39 din Convenție, în privința primului reclamant;

Declară inadmisibilă restul cererii.

Întocmită în limba franceză și comunicată în scris la 12 decembrie 2024.

Viktoriya Maradudina
Grefier adjunct interimar

Kateřina Šimáčková
Președinte

DECIZIA STRĂISTEANU ȘI STRAISTEAN v. REPUBLICA MOLDOVA

ANEXĂ

Cererea referitoare la plângerile bazate pe Articolul 6 § 1 și Articolul 13 din Convenție
(durata excesivă a procesului civil și lipsa unui recurs efectiv în acest sens)

Numărul și data depunerii cererii	Numele reclamantilor și anii lor de naștere	Data recepționării declarației/observațiilor Guvernului	Data recepționării scrisorii reclamantilor	Suma acordată primului reclamant pentru prejudiciu moral și costuri și cheltuieli (în euro) ¹
13114/22 31/01/2022	1. Gheorghe STRĂISTEANU 1954 2. Natalia STRAISTEAN 1957	20/10/2023 – declarația unilaterală privind primul reclamant și acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul moral, inclusiv costuri și cheltuieli. 20/10/2023 – observații privind inadmisibilitatea cererii în partea referitoare la cea de-a doua reclamantă.	04/01/2024 În aceeași scrisoare de răspuns, primul reclamant a acceptat condițiile declarației Guvernului, în timp ce a doua reclamantă a contestat observațiile Guvernului privind interpretarea statutului său în cadrul procesului respectiv.	1 900 Sumă acordată primului reclamant.

¹ Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului.